

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΟΚΟΥ - 9420196

Σχολικό Έτος: 2023 - 2024

Ημερομηνία Εξαγωγής: 03/07/2024

Σχολική Μονάδα: ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΟΚΟΥ - 9420196

Στόχος Βελτίωσης:

Γενικός στόχος:

Η βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών και των μαθητριών, η ενίσχυση βασικών κοινωνικών δεξιοτήτων τους όπως της κοινωνικής επικοινωνίας, της λεκτικής αλληλεπίδρασης και αλληλοβοήθειας, της συνεργασίας και της εμπιστοσύνης, ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον μάθησης που θα υποστηρίζει τις σχολικές επιδόσεις τους και την προσωπική τους ζωή.

Επιμέρους στόχοι:

1. Συναινετική διαμόρφωση πλαισίου ενδοσχολικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών
2. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του σχολείου στην καλλιέργεια σχέσεων καλής επικοινωνίας και διαχείρισης συγκρούσεων στο Σχολικό περιβάλλον.
3. Ενίσχυση της επικοινωνίας και συνεργασίας του σχολείου και των γονέων/κηδεμόνων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών/τριών
4. Αξιοποίηση της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας

Σχέδιο Δράσης: Καλλιεργώντας δεσμούς φιλίας στην τάξη και στην αυλή του σχολείου

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Συντονιστής Δράσης: ΓΙΑΝΝΙΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Κατά τη διάρκεια του προηγούμενου σχολικού έτους 2022-2023 εντοπίστηκαν μεμονωμένα περιστατικά έντασης μεταξύ μαθητών/τριών τμήματος του Σχολείου. Τα περιστατικά αυτά αφορούσαν τάσεις αποκλεισμού από την παρέα, παρεξηγήσεις, αποκλειστικές επαφές με φίλους.

Δεδομένου ότι οι διαμαθητικές διαπροσωπικές σχέσεις επιδρούν στη συμπεριφορά των μαθητών/τριών και στην ακαδημαϊκή, κοινωνική, ψυχική και συναισθηματική τους ανάπτυξη, αναδείχθηκε ως ιδιαίτερα σημαντική και αποφασίστηκε η εστίαση στην ανάγκη διαμόρφωσης και καλλιέργειας υγιών σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών του Σχολείου.

Στόχος

Βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών και δημιουργία θετικού παιδαγωγικού – ψυχολογικού κλίματος στην τάξη (ενίσχυση συναισθημάτων ασφάλειας, σεβασμού, αποδοχής και ευχαρίστησης) που θα υποστηρίξει τις μαθητικές τους επιδόσεις και θα συμβάλλει στην ολική και πολυεπίπεδη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

α) Νοέμβριος-Δεκέμβριος

Διαμόρφωση του πλαισίου υλοποίησης της Δράσης και προσδιορισμός των κριτηρίων και των διαδικασιών αξιολόγησής της.

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών του σχολείου σε 15ωρη ενδοσχολική επιμόρφωση σχετική με τον επιλεγμένο άξονα αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας: "Σχέσεις μαθητών/τριών".

Υλοποίηση επιμορφωτικής δράσης – συμβουλευτική γονέων και κηδεμόνων μέσω της συνεργασίας του σχολείου με συνεργάτες του Κέντρου Πρόληψης «Ορφέας» για την αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών, την ενημέρωση και υποστήριξή τους.

Ιανουάριος -Μάιος

Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων σε όλες τις τάξεις με έμφαση στην εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, και σε σύγχρονες τεχνικές μάθησης όπως στη διερευνητική δραματοποίηση

Σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων στην αυλή του σχολείου με συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών αλλά και εκπαιδευτικών ώστε να ενισχυθούν οι ψυχικοί δεσμοί μεταξύ των μελών της ομάδας και να προαχθεί η αλληλοκατανόηση, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αποδοχής του Άλλου.

Επικοινωνία και συνεργασία με τους γονείς – κηδεμόνες προκειμένου να καθιερωθεί ένα πιο σταθερό πλαίσιο σχέσης σχολείου- οικογένειας

Συμβουλευτική οικογένειας σχετικά με τη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου των παιδιών εκτός της σχολικής μονάδας και την αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών στη συμπεριφορά τους.

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Για την υλοποίηση της δράσης απαιτούνται:

Ανθρώπινοι πόροι: Όλοι οι Εκπαιδευτικοί του Σχολείου, όλοι οι μαθητές/τριες , γονείς και κηδεμόνες, συνεργάτες του Κέντρου Πρόληψης «Ορφέας»

Υλικοί πόροι: Η/Υ, διαδραστικός πίνακας, πλατφόρμα επιμόρφωσης ΕΕΠΕΚ, γραφική ύλη, μιογές, επιτραπέζια και επιδαπέδια παιχνίδια.

Μέσα: ερωτηματολόγια αξιολόγησης, ημερολόγιο καταγραφής ενεργειών, παρατήρηση μαθητών

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Αύξηση της συμμετοχής των μαθητών/τριών σε κοινές δραστηριότητες. Ομαλή και αποτελεσματική συνεργασία μαθητών/τριών στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων.

Ελαχιστοποίηση των συγκρούσεων/αντιπαράθεσεων κάθε μορφής μεταξύ των μαθητών/τριών

Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε από την ομάδα δράσης και πραγματοποιήθηκε στις 6/12/ 2023 στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Σχολείου δίωρη επιμορφωτική απογευματινή συνάντηση για όλους τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών/τριών με θέμα: «Συνεργασία Σχολείου - Γονέων και κηδεμόνων για τη διαχείριση συγκρούσεων στο σχολικό περιβάλλον: Από τη γονική εμπλοκή, στη γονική συμμετοχή και συνεργασία» (Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων). Ομιλήτρια ήταν υπεύθυνη ψυχολόγος του κέντρου «Ορφέας», του οργανισμού ΟΚΑΝΑ. Σκοπός της δράσης ήταν η κατανόηση, η ευαισθητοποίηση και η πρόληψη του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού και της βίας στο σχολείο και η αξιοποίηση της σχέσης σχολείου - οικογένειας ως παράγοντα πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού. Στη συζήτηση που ακολούθησε κατατέθηκαν ενδιαφέρουσες απόψεις από γονείς ενώ η υπεύθυνη ψυχολόγος του οργανισμού "ΟΚΑΝΑ" εξέφρασε στους παρευρισκόμενους γονείς και κηδεμόνες τη δυνατότητα συνεργασίας τους με το κέντρο Ορφέας καθόλη τη διάρκεια του έτους ώστε να στηριχτούν και να ευθαρρυνθούν στο δύσκολο έργο της ανατροφής των παιδιών τους.

Εκφράστηκε επίσης, δια ζώσης από τη Δ/ση του Σχολείου, η πρόθεση να δοθεί έμφαση στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών με στόχο την πολυεπίπεδη ανάπτυξή τους. Παράλληλα ζητήθηκε η πολύτιμη αρωγή των γονέων προς την κατεύθυνση αυτή και η υποστήριξή τους στις ενέργειες/δράσεις που θα υλοποιούνταν για το σκοπό αυτό. Η ανταπόκριση των γονέων στη συντριπτική τους πλειοψηφία ήταν μεγάλη και καθ όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Στη συνέχεια προγραμματίστηκαν και υλοποιήθηκαν (Ιανουάριος - Μάιος) τα εξής:

- Μηνιαία επικοινωνία με τους γονείς αναφορικά με τις σχέσεις των μαθητών/τριών και το κλίμα της τάξης.
- Αλλαγή θέσεων των μαθητών/τριών στα θρανία της τάξης, κάθε Δευτέρα, ώστε όλοι/ες να καθίσουν με όλους/ες τους/τις συμμαθητές/τριες τους.
- Έμφαση στην από κοινού σύνταξη των κανόνων της τάξης και δέσμευση όλων στην εφαρμογή τους.
- Διάχυση δράσεων των επιμέρους τμημάτων και στα άλλα τμήματα του σχολείου όποτε αυτό ήταν εφικτό.
- Παιχνίδια στην αυλή του σχολείου, κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, κάθε εβδομάδα.
- Μετακίνηση σε άλλα σημεία της αυλής απομακρυσμένων παγκακιών ώστε να είναι δυνατή όχι μόνο η οπτική αλλά και η ακουστική επαφή των μαθητών/τριών με τους/τις εφημερεύοντες/ουσες εκπαιδευτικούς.
- Μικρές εξωτερικές βελτιώσεις και επεμβάσεις συντήρησης από φθορές στις υφιστάμενες υποδομές της αυλής του σχολείου η οποία αποτελεί χώρο κοινωνικής συνέντευξης, εκπαίδευσης, άθλησης, σωματικής και πνευματικής χαλάρωσης από το μάθημα στη σχολική αίθουσα.
- Αισθητική αναβάθμιση του σχολικού αύλειου χώρου με τη δημιουργία επιδαπέδιων παιχνιδιών και ζωγραφικών παρεμβάσεων.
- Παρατήρηση από τους/τις εκπαιδευτικούς των επικοινωνιακών σχέσεων και της τροποποίησης της συμπεριφοράς των μαθητών/τριών και τακτική ενημέρωση της ομάδας δράσης.
- Αξιοποίηση της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας σε κάθε εκπαιδευτική ευκαιρία.

Ειδικότερες δράσεις που υποστηρίξαν την ομαδικότητα των μαθητών/τριών ήταν:

- η συμμετοχή των Ε-ΣΤ τάξεων στο πρόγραμμα Οδυσσέας 2024 και η διαδικτυακή τους συνεργασία καθ όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους με το 1ο Πειραματικό σχολείο Ρεθύμνου με θέμα το διαδίκτυο (<http://blogs.sch.gr/dimdokoy/>)
- η δημιουργία ψηφιακών κουίζ και τεστ όπου οι μαθητές/τριες συμμετείχαν σε ομάδες
- Ομαδικά παιχνίδια γνώσεων στην τάξη
- Ομαδικά παιχνίδια στην αυλή του σχολείου

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Οι δράσεις της ομάδας, στο μεγαλύτερο μέρος τους, υλοποιήθηκαν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που είχε οριστεί.

Αποτελέσματα της Δράσης

Η απόφαση των εκπαιδευτικών του σχολείου να εστιάσουν στην ανάπτυξη υγιών διαμαθητικών σχέσεων και στην ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών τους κατά το σχ. έτος 2023-2024 ήταν συνυφασμένη με την πεποίθηση ότι αυτές υποστηρίζουν τις σχολικές επιδόσεις τους και αναβαθμίζουν την προσωπική τους ζωή. Επιλέχθηκαν και υλοποιήθηκαν δράσεις με άξονα τα νέα δεδομένα στην εκπαίδευση (χρήση της τεχνολογίας, εργαστήρια δεξιοτήτων, συμπεριληπτική εκπαίδευση κ.ά.) και τις ανάγκες των μαθητών/τριών για στήριξη τόσο σε μαθησιακό όσο και σε επικοινωνιακό - κοινωνικό επίπεδο.

Έτσι η ανάληψη της δράσης είχε θετικά αποτελέσματα καθώς συνέβαλε:

- Στην αύξηση υλοποίησης δραστηριοτήτων ομαδοσυνεργατικού χαρακτήρα που πρόσφεραν στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να κατανοούν με βιωματικό τρόπο και δημιουργήσαν συνθήκες ενσυναίσθησης, συνεργασίας, αναστοχασμού και αυτογνωσίας
- Στην ενημέρωση, συνεργασία, ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή όχι μόνο με επίκεντρο τις μαθητικές επιδόσεις των παιδιών τους αλλά με εστίαση σε θέματα στάσεων και συμπεριφοράς
- Στη βελτίωση των σχέσεων και της συνεργασίας με τους γονείς των μαθητών/τριών μέσα από τις δράσεις των προγραμμάτων στο οποία οι μαθητές συμμετείχαν.
- Στην αλληλεπίδραση των εκπαιδευτικών με τους/τις μαθητές/τριες μέσα από εκπαιδευτικές - παιγνιώδεις δράσεις στην τάξη και στο χώρο της αυλής που φάνηκε να υποστηρίζει τη δημιουργία στενότερων και θετικότερων σχέσεων μεταξύ τους και να βελτιώνει τις δεξιότητες συνεργασίας τους
- Στην αλληλεπίδραση και επικοινωνία των εκπαιδευτικών της ομάδας

ισχυροποιώντας τη συνοχή της.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Η συνυπηρέτηση στο σχολείο των ίδιων εκπαιδευτικών περισσότερο από μια δεκαπενταετία.

Η εκτίμηση και ο αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ των υπηρετούντων εκπαιδευτικών, η εμπιστοσύνη και η έλλειψη καχυποψίας.

Η αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας, η κοινή οπτική όλων αναφορικά με την προσέγγιση του δείκτη: "σχέσεις μεταξύ μαθητών/τριών"

Η εκτίμηση των γονέων απέναντι στο σχολείο και τους/τις εκπαιδευτικούς που το στελεχώνουν.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Η προσφορά κατάλληλων επιμορφωτικών σεμιναρίων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των εκπαιδευτικών για την επιτυχή υποστήριξη του δείκτη δεν ήταν μεγάλη.

Επίσης η έλλειψη χρόνου για την ανάληψη επιμορφωτικών δράσεων εκτός ωραρίου λειτουργίας του σχολείου αποτελεί βασική αδυναμία και δυσκολία την οποία καλούνται να αντιπαραθέσουν οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να ολοκληρώσουν μια ή περισσότερες επιμορφωτικές δράσεις.

Τέλος, η έλλειψη ενδιαφέροντος και συμμετοχής στις δράσεις για την υποστήριξη του δείκτη από ένα μικρό ποσοστό γονέων αποτέλεσε μια επιπλέον δυσκολία κατά την εξέλιξη της δράσης

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Το υλικό που παρήχθη ήταν τα παραδοτέα του εκάστοτε προγράμματος στο οποίο συμμετείχαν οι μαθητές/τριες.

Το υλικό που αξιοποιήθηκε ήταν κυρίως αυτό που προσφέρθηκε στις πλατφόρμες των επιμορφωτικών προγραμμάτων το οποίο ήταν έγκυρο, επιστημονικό και σύγχρονο.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι επιμορφώσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης αναφέρθηκαν αναλυτικά στην παραπάνω ενότητα: «Υλοποίηση της δράσης».

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι πρακτικές που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης προτείνεται να αξιοποιηθούν τόσο μέσα στη σχολική τάξη όσο και στην αυλή του σχολείου ώστε να βελτιωθούν οι δεξιότητες επικοινωνίας των μαθητών/τριών και να αποκτήσουν πιο αποτελεσματικές και ικανοποιητικές εμπειρίες αλληλεπίδρασης καθώς οι περισσότερες έχουν βιωματικό χαρακτήρα ή εμπλέκουν την τεχνολογία (εκπαιδευτικά λογισμικά κ.ά). συμβάλλουν στην κινητοποίηση των μαθητών/τριών, ενισχύουν συναισθήματα σεβασμού, αποδοχής και ασφάλειας τόσο μεταξύ τους όσο και με τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, το δομημένο περιβάλλον εντός της τάξης, οι ξεκάθαρες απαιτήσεις οι από κοινού διαμορφωμένοι και συμφωνημένοι κανόνες συμπεριφοράς που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή της

δράσης, η έμφαση στις θετικές ενέργειες και όχι στα λάθη, η συχνή και σταθερή επικοινωνία με τους γονείς, η αλληλεπίδραση σε παιγνιώδη μορφή στην αυλή του σχολείου μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών, λειτούργησαν θετικά και προτείνεται να αξιοποιηθούν στο μέλλον.

Η έμφαση στις ανθρώπινες σχέσεις φάνηκε ότι συμβάλει και στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης δηλ. στην ποιότητα της διδασκαλία και τη βελτίωση του κλίματος εντός της σχολικής τάξης, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν να συμμετέχουν αλλά και να μαθαίνουν.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Καθώς σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευτικών δεν έχει γνώσεις για τις βασικές αρχές τροποποίησης της προβληματικής συμπεριφοράς των παιδιών και αναζητά βοήθεια προκειμένου να καλύψει το κενό αυτό, η διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων σχετικά με το θέμα κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική. Επιπλέον προτείνεται η δυνατότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για θέματα αποτελεσματικής διαχείρισης των προβλημάτων της συμπεριφοράς εντός της τάξης.

Παράλληλα, κρίνεται απαραίτητο να γίνει επιμόρφωση γονέων ώστε να είναι σε θέση να χειρίζονται με αποτελεσματικό τρόπο τις «δύσκολες» συμπεριφορές που παρουσιάζουν τα παιδιά τους, καθώς επίσης και για να διδαχθούν εναλλακτικούς τρόπους θετικής πειθαρχίας.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Κρίνεται σημαντική η προληπτική λειτουργία του σχολείου στον τομέα των σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών πριν δηλαδή εμφανιστούν ποικίλα προβλήματα συμπεριφοράς και μάθησης και πριν αυτά εξελιχθούν σε ακόμη πιο σοβαρά προβλήματα επιθετικότητας και βίας.

Παράλληλα είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη βαθύτερη κατανόηση των αιτιών των προβλημάτων του σύγχρονου σχολείου.

Αναμένεται ότι στο πλαίσιο του σχεδιασμού του υπουργείου παιδείας για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας, φορείς επιμόρφωσης και επιμορφωτικές πλατφόρμες θα λειτουργήσουν και θα αξιοποιηθούν από τους/τις εκπαιδευτικούς ώστε να ενισχυθεί η αυτοπεποίθησή τους αλλά και η αποτελεσματικότητά τους στην κατεύθυνση ενός σχολείου δημοκρατικού που χαρακτηρίζεται από την αποδοχή του διαφορετικού και τη συμπερίληψη όλων.

Προτείνεται επίσης να υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας των εκπαιδευτικών με ειδικούς/ές μεταξύ των οποίων είναι οι σχολικοί/ες ψυχολόγοι, οι λογοθεραπευτές/τριες, οι κοινωνικοί/ες λειτουργοί και άλλοι/ες ειδικοί/ές σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών αλλά και για να μπορούν να εντοπιστούν παιδιά που βρίσκονται σε επικινδυνότητα, δηλαδή που έχουν τάση να παρουσιάσουν προβληματική συμπεριφορά, ή και που πιθανόν να αντιμετωπίζουν στρεσογόνες συνθήκες στη καθημερινότητά τους.

Η εφαρμογή των δράσεων φάνηκε ότι είναι σημαντικό να ξεκινά από την έναρξη της σχολικής χρονιάς και απαιτεί τη δέσμευση των εκπαιδευτικών και των γονέων για συνεχή προσπάθεια διατήρησης της συνεργασίας και της επικοινωνίας καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους